

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра Технології кормів і годівлі тварин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Методика наукових досліджень
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: Wof О. В. Корж, к.с.-г.н., доцент кафедри технології кормів і годівлі тварин

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Технології кормів і годівлі тварин	протокол від <u>7 червня 2021 р.</u> № <u>13</u>
	<u>Ю. В. Бондаренко</u> Ю. В. Бондаренко

Погоджено:

Гарант освітньої програми [підпис] Бордюкова О.П.
(підпис) (ІПБ)

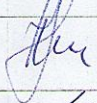

Декан факультету, де реалізується освітня програма _____
[підпис] Васарца Р.В.
(підпис) (ІПБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: [підпис] Табаченко Ю.М.
(ІПБ)

[підпис] Поксид Р.В.
(ІПБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації [підпис] Г. Бар
(Г. Баранік) (підпис) (ІПБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.09. 2021 р.

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2022-2023	Додаток 1	Протокол № 12 від 10.06.2022 р.		
2023-2024	Додаток 2	Протокол № 12 від 6.06.2023		

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Методика наукових досліджень							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний/Технології кормів і годівлі тварин							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва							
5.	ОК може бути запропонований для (для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 15 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		30	2	-	-	44	-	76	148
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Корж Ольга Василівна							
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри Технології кормів і годівлі тварин кабінет 319 головного корпусу ел. адреса: korg.olga@ukr.net консультації: щовівторка 14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ .							
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Дисципліна Методико наукових досліджень сприяє підготовці фахівців, здатних формувати теми та гіпотези досліджень, розробляти розділи методики наукових досліджень; складати методику проведення науково - виробничого досліджу; провести зоотехнічну та економічну оцінку досліджень; занести та подати одержаний матеріал у вигляді таблиць, графіків тощо; подати заявку про видачу патенту на винахід чи раціоналізаторську пропозицію. Студент повинен мати здатність використовувати теоретичні знання з методики проведення зоотехнічних дослідів та вміти їх проводити для рішення конкретних задач галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>Основні теми, які підлягають вивченню: Організація науково-дослідної роботи з тваринництва в Україні та основні напрямки наукових досліджень. Науково-технічний прогрес і його значення у розвитку тваринництва; основні принципи ведення науково-дослідної роботи.; зоотехнічні досліді, їх класифікація та методи постановки.; Аналіз результатів досліджень та оформлення результатів наукової роботи; заключна обробка даних досліджень та написання наукової роботи; винахідництво та патентознавство.</p>							

		В результаті вивчення освітнього компонента студент буде здатен поєднувати абстрактне мислення з аналізом та синтезом технологічних процесів; координувати проведення досліджень на відповідному рівні; слідувати власному удосконаленню та оволодівати сучасними знаннями; поєднувати інформаційні та комунікаційні технології.; організувати наукові дослідження та обробляти їх результати;.
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів системи знань і навичок з методики проведення наукових досліджень на різних видах тварин в кормовиробництві та переробці продукції тваринництва, цілями є вивчення основ методології проведення прикладних наукових досліджень, збору, систематизації, аналізу та оцінки результатів досліджень і їх оформлення у вигляді технологічних рекомендацій для конкретних виконавців технологічного процесу з дотриманням академічної доброчесності. Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, що реалізується через дисциплінарні результати навчання, зокрема здатність сформувати систему знань і навичок з методики проведення зоотехнічних дослідів, систематизації, аналізу і оцінки результатів досліджень, оформлення наукової роботи або патентної документації, набуття та захисту авторських прав, вимог наукової доброчесності.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК 6 Морфологія, фізіологія та біохімія тварин, ОК 11 Розведення с.-г. тварин з основами відтворення ОК 12 Годівля с.-г. тварин, ОК 30 Виробнича практика, ОК31 Підсумкова атестація.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні: відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності.

		<p>За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ч.5 ст. 48 Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1287

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 4	ПРН 7	ПРН 24	
ДРН 1. Аналізувати структуру управління і координації аграрної науки в Україні.			x		Індивідуальне завдання, проміжна атестація, підсумковий залік
ДРН 2. Застосовувати основні методи сучасних зоотехнічних досліджень: спостереження (обстеження, історичне порівняння) та експеримент.	x	x	x	x	Індивідуальне завдання, підсумковий залік
ДРН 3. Визначати число тварин у групі та фактори, що це обумовлюють	x	x	x	x	Індивідуальне завдання, проміжна атестація, підсумковий залік
ДРН 4. Проводити біометричну обробку експериментальних даних: метод малих і великих виборок.	x	x	x	x	Індивідуальне завдання, проміжна атестація, підсумковий залік
ДРН 5. Написати дипломну роботу або дипломний проект: загальні вимоги, обсяг, структура та характеристика окремих розділів.			x		Індивідуальне завдання, підсумковий залік
ДРН 6. Оформляти права на інтелектуальну власність.			x		Індивідуальне завдання, підсумковий

					залік
--	--	--	--	--	-------

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денн а	заоч.	
<p>Тема 1. Науково-технічний прогрес і його значення у розвитку тваринництва. Методологічні основи наукового дослідження.</p> <p>1.Розвиток науки і практики в тваринництві в різні історичні епохи. 2. Сутність наукового пізнання. Поняття про методологію і методику наукових досліджень. 3. Логіка процесу наукового дослідження Типологія методів наукового дослідження.</p>	4	-	-	-	4	-	20	26	1, 2, 3, 4 електронні ресурси
<p>Тема 2. Технологія та організація наукової діяльності. Досліди на тваринах к різновид біологічного експерименту.</p> <p>1. Організація творчої діяльності дослідника та технологія наукової діяльності. 2.Структура наукового дослідження. 3. Експеримент як метод дослідження. Зоотехнічний експеримент. 4. Дослідження біологічних процесів та факторів, що</p>	4	2			10	-	12	20	1, 2, 3, 4 електронні ресурси

забезпечують життєдіяльність організму. 5. Дослідження взаємодії факторів, виробничих процесів і операцій.								
Тема 3. Вибір методу постановки зоотехнічного дослідю. Сучасні вимоги до постановки дослідів на тваринах. 1. Методи постановки зоотехнічного дослідю. 2. Умови, що забезпечують достовірність результатів дослідю. 3. Положення Європейської Конвенції про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей.	8			10	-	12	28	1, 2, 3, 4 електронні ресурси
Тема 4. Правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Оприлюднення результатів наукових досліджень. 1. Звіт про науково-дослідну роботу 2. Бібліографічний апарат наукових досліджень. 3. Види наукових публікацій та правила їх оформлення.	4			6	-	8	16	1, 2, 3, 4 електронні ресурси
Тема 5. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти. Практична підготовка здобувачів вищої освіти. 1.Характеристика видів кваліфікаційних робіт 2. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження .	4			8	-	8	24	1, 2, 3, 4 електронні ресурси

3. Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти.									
Тема 6. Цивільно-правові засоби захисту авторських і суміжних прав. 1. Цивільно-правові засоби захисту авторських і суміжних прав 2. Право на відкриття 3. Право на інші результати творчої діяльності, використувані у виробництві.	6			6	-	16	34	1, 2, 3, 4 електронні ресурси	
Всього	30	2		44	-	76	148		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, практична робота,	8/	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	20/26
ДРН 2	Лекція, практична робота, .	14/2	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	12/20
ДРН 3	Лекція, практична робота.	18/	Опрацювання конспекту, літературних джерел.	12/28
ДРН 4	Лекція, практична робота	10/	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання.	8/16
ДРН 5	Лекція, практична робота	12/	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання .	8/24

ДРН 6	Лекція, практична робота	12/	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання.	16/34
-------	--------------------------	-----	---	-------

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання з Теми 1.	15 балів / 15%	3 семестр, 2 тиждень
2.	Індивідуальне завдання з Теми 2.	15 балів / 15%	3 семестр, 4 тиждень
3.	Індивідуальне завдання з Теми 3.	10 балів / 10%	3 семестр, 6 тиждень
4.	Проміжна атестація: контролюючий тест.	15 балів / 15%	3 семестр, 8 тиждень
5.	Індивідуальне завдання з Теми 4.	15 балів / 15%	3 семестр, 10 тиждень
6.	Індивідуальне завдання з Теми 5.	15 балів / 15%	3 семестр, 12 тиждень
7.	Індивідуальне завдання з Теми 6.	15 балів / 15%	3 семестр, 14 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<i><10 балів</i>	<i>10-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
Індивідуальне завдання з Теми 1	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені пропозиції використання отриманих даних
	<i><10 балів</i>	<i>10-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
Індивідуальне завдання з Теми 2	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені пропозиції

		отриманих даних		використання отриманих даних
Індивідуальне завдання з Теми 3	<i><1 балів</i>	<i>1-2 балів</i>	<i>3-6 балів</i>	<i>6-10 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені пропозиції використання отриманих даних
Проміжна атестація	<i><9 балів</i>	<i>9-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Менше 6 вірних відповідей на питання тесту	6-7 вірних відповідей на питання тесту	8 вірних відповідей на питання тесту	9-10 вірних відповідей на питання тесту
Індивідуальне завдання з Теми 4	<i><10 балів</i>	<i>10-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені пропозиції використання отриманих даних
Індивідуальне завдання з Теми 5	<i><10 балів</i>	<i>10-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені пропозиції використання отриманих даних
Індивідуальне завдання з Теми 6	<i><10 балів</i>	<i>10-12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел

		повністю, відсутній аналіз отриманих даних		інформації, вдумливість, зроблені пропозиції використання отриманих даних
--	--	--	--	---

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над розрахунковим завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача після виконання розрахункового завдання	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації завдання	Безпосередньо після завершення презентації

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
2. Брижко В.М. Патентознавство як самостійна наукова дисципліна. – К.: Нац. агенство з питань інформації при Президенті України, 2006. - 184 с.
3. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.О. Основи наукових досліджень. – К.: КНТЕУ, 2001. – 186 с.
4. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – Харків: Гриф, 2003. – 335 с.
5. Історія Національної академії наук України / С.В. Кульчицький, Ю.В. Павленко, С.П. Руда, Ю.О. Храмов. – К.: Фенікс., 2000. – 527 с.
6. Кононенко В. К. та ін. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві /В. К. Кононенко, І. І. Ібатулін, В. С. Патров. – К., 2000. – 96с.
7. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К.: Знання – Прес, 2003. – 295 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

9. Методичні вказівки до виконання випускної роботи освітньо – кваліфікаційного рівня 6.130200 – бакалавр, 7.130201 – спеціаліст та 8. 130201 - магістр / Укладачі: Ладика В. І., Хмельничий Л.М., Кисельов О.Б., та ін. – Суми, - 2015. – 58 с.

6.1.3. Електронні ресурси

1. Сайт: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#Text>
2. Сайт: <http://godivlya.blogspot.com>
3. Сайт: <http://tvarynnyctvo.ru/godivlja-tvaryn>
4. Сайт: <http://agrobiznes.org.ua>
5. Сайт: <http://webfermer.org.ua>
6. Сайт: <http://www.propozitsiya.com>
7. Сайт: <http://www.milkua.info/uk/news>
8. Сайт: <http://skotnyidvor.ru/ua/dovidnyk-po-zagotivli-i-zberigannyu-kormiv.html>
9. Сайт: <http://estw.com.ua>
10. Сайт: <http://www.spmeta.com/uk>

6.2. Додаткові джерела

1. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник /В. М. Кислий. – Суми : Університетська книга, 2011. – 224 с.
2. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. / О.В. Клименюк. – К.: Міленіум, 2005. – 186 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
4. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2000. – 260 с.

2. Наукові та науково-виробничі журнали:

- Вісник аграрної науки
- Тваринництво України
- Пропозиція

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.

1. Оновлено список літературних джерел.

1. Внесено зміни у таблицю 5.1.2. Критерії оцінювання.
2. Вилучено з переліку рекомендованих основних літературних джерел Добров Г.М. Наука о науке: Начала науковедения: 3 изд., доп. и перераб. – К.: Наукова думка, 1989. – 301 с.